

NAŠA ZVEZDA

ŠTEV. 10.

V LJUBLJANI, 15. FEBRUARJA 1939

LETO VIII.

za dijakinje

O ČETU MIRU

✠ PIJU XI.

želimo večni mir v Bogu!

Misli ob semestralnem spričevalu

Prvo polletje je minilo. Dobila si semestralno spričevalo in ga prečitala z veseljem, morda pa z razočaranjem ali celo z žalostjo in solzami. Vest te je pohvalila in njeni pohvali so se pridružili tudi tvoji domači; morda pa ti je vest spregovorila trde očitke, katerim so dodali ostro grajo tudi tvoji starši. Naj pa ob prelomu polletja ne ostane pri čustvih, ampak naj vzniknejo iz njih jasne, stvarne misli in določno izoblikovani, trdni sklepi, katerih se drži za vsako ceno! Za svoje poznejše življenje in delovanje se pripravljaj.

* * *

Ako si morala ugotoviti s svojimi domačimi vred, da v šoli kljub pridnosti in prizadevanju ne gre, na noben način ne gre, tedaj bodi vesela te spoznave, kajti jasno je, da te Bog kliče v drugi stan in poklic, do katerega ne pelje strma in hrapava pot srednješolskega ali tudi vseučiliškega šolanja. Božja previdnost uvršča ljudi v razne poklice in stanove, da v njih človek dela za božjo čast, za svojo srečo, pa tudi v blagor drugih ljudi. Enemu da Bog veselje in zmožnosti za ta stan, drugemu za drugega. Vsi pošteni stanovi so spoštovanja in časti vredni, tudi tisti, v katerih se človek preživlja z delom svojih rok; ti stanovi so ponavadi še najpaznejši, ker ustvarjajo dobrine, ki so človeštvu še posebno potrebne. Če te torej Bog kliče drugam, pa si to tudi jasno spoznala, potem pojdi mirno in veselo v tisti poklic, kajti tam te čaka zadovoljnost in sreča. Ne daj drveti nesmiselno za drugimi, češ: ta študira, moram torej tudi jaz. Tako modrovanje je napačno.

* * *

Ako pa imaš za šolo potrebne darove, jih pridno uporabljal! Ti kot kongreganistinja še posebno pridno, ker je našemu narodu posebno treba vernih, krščanskih izobražencev in izobraženk, ki ga ne bodo zavajali v nevero in napačno ravnanje, marveč mu bodo dobri vodniki in svetovalci. Ravno v inteligenčnih poklicih potrebujemo zavednega in dosledno vernega ženstva. Porabljaljaj torej talente; nobenega od njih ne zakoplji! Če imaš čas, se zanimaj tudi za stvari, ki se jih ne učite v šoli, pa bi ti pozneje utegnile prav hoditi. Zlasti si tudi umsko in znanstveno utrjuj in poglobljaj svoj krščanski svetovni nazor, da te pozneje ne bo mogel vsak ugovor vreči iz ravnoležja in spraviti v zadrego. Pri tem se spomni, kolikega pomena za tvoje poznejše življenje in delovanje je marljivo, vestno in premišljeno učenje verouka; pri njem ne gre samo za dober red, ampak predvsem za prave, jasne življenjske smernice. Zato je pri verskem pouku vsaka stvar važna; sama ne veš, katero versko ali nravno vprašanje bo pozneje hotelo imeti od tebe točnega in hitrega odgovora.

Uči se vestno! Ko zvesto izpolnjuješ vse svoje dijaške dolžnosti, si ne bogatiš samo znanja, ampak se tudi vežbaš v vestnosti. In da je vestnost potrebna v vseh stanovih ter da je pomanjkanje vestnosti vir nezadovoljnosti in nesreče, ti ni treba posebej dopovedovati.

Dolžnost, silna beseda! Njeno izpolnjevanje dela človeka velikega. Vrednost tvojega življenja ne bo odvisna od tega, koliko želj se ti bo v njem izpolnilo, marveč koliko dolžnosti si izpolnila. Vse na svetu mora izpolnjevati božje zahteve; neumska narava jih izpolnjuje nujno, človek jih pa mora izorševati svobodno. Vsaka dolžnost je nekaj velikega. O preprostem zidarju je nekdo izrekel pohvalo: »Tako vesten je bil, da vsaka opeka priča o njegovih skrbi, kako jo bo postavil.«

Delo je eden izmed najlepših in najbolj izdatnih virov veselja in zadovoljnosti. Brez dela je življenje brez vsebine. Lenuh muči samega sebe, počasi in nesmiselno mu teko minute. Dekle, pomisli na svojo srečo, da smeš študirati! Velike osebnosti vstajajo iz tisočletnih grobov pred teboj. Veliki misleci se razgovarjajo s teboj. Govorijo ti slavni pesniki in pisatelji. Pred teboj se dvigajo spomeniki slavnih, pa že davno izumrlih narodov. Misli in načrti dušnih velikanov se zopet rodijo v tvoji glavi in kličejo k velikodušnemu posnemanju. Vedno globlje lahko prodiraš v kraljestvo resnice in dobrote.

Uvažuj pravila: Kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri. Kar sama lahko storiš, ne nakladaj drugim. Tudi »malenkosti« imej za važne, ker niso malenkosti. Delaj vztrajno, ne površno, tudi ne z nesmiselno naglico. Ločiti moraš resno delo in pa zaposlitev, s katero lahko tratiš čas; ni namreč vsaka zaposlitev že resno delo.

Vedi, da je tudi velike ljudi vsako njihovo delo stalo veliko truda. Dante je pisal svojo velepesnitev »Božansko komedijo« celih 30 let, jo spreminjal in izpopolnjeval. Angleški pisatelj Dickens je priznal, da je za vsak svoj spis moral žrtvovati veliko truda. Newton je svojo naravoslovo »Kronologijo« prepisal 15 krat, preden je bil zadovoljen z njo. Fénelon je predelal »Telemaka« 18 krat, še v zadnji predelavi je mnogo črtal in popravljal. Stephenson je delal lokomotivo 15 let. Le velika vztrajnost je ustvarila večnostne piramide. Glasbenik Haydn je dejal: »Skrijnost umetnosti je v tem, da tisti stvára, za katero smo se odločili, posvečamo potem vse svoje sile.« — Torej vidiš, da uspehi, tudi veliki uspehi niso plod velikih, navdušenih trenutkov, ampak predvsem plod mirnega, dolgega, vztrajnega dela.

Vsako delo ima težave, tudi velike težave. Pa vedi, da tudi tvoje poznejše stanovsko delo ne bo brez težav; zato se že zdaj utrjuj zanje. Telesnega in duševnega dela se drži prekletstvo: »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh.« Per aspera ad astra! Po hrapavi poti do svetlih ciljev!

* * *

Če si doživela neuspeh, se vprašaj: Morda se pa ne znam učiti?

Ko prideš iz šole, si po kosilu dovoli vsaj enourni oddih. Pet šolskih ur marljivo sodelovati, to ni šala, nikar še zate, ko dušno in telesno šele doraščaš. Potem se poldruugo uro ali dve uri marljivo, z mislijo uči, najprej težjih predmetov, potem lažjih. Nato pojdi na sprehod ali se doma telesno razgiblji in utruji. Po malici se zopet uči, nekako do večerje. Po večerji pa ne več; če imaš kdaj izredno veliko učenja, raje zjutraj prej vstani. Ako se moraš kaj na pamet naučiti, se nauči zvečer, zjutraj pa ponôvi, pa ti bo ostalo.

* * *

Ako si vestno in s premislekom delala, pa si doživela le delen uspeh ali pa celo poraz, si iz tega ne stori dosti! Tvoja vest je lahko mirna, in to je dovolj. Samo če si res vedno in vestno delala! Kdor kaj res zna, bo prej ali slej gotovo prodril s svojim znanjem. Bog ima pa svoje posebne namene, ako nam začasno pošlje ali dopuští neuspeh. Primer: Blaženi Edmund Campion (Kempjen), miljenec angleške kraljice Elizabete, je hotel pri velikem doornem slavju pokazati svoje čudovite jahalne spretnosti. Pa je padel s konja in namesto slave žel posmeh. Šel je pa vase, spoznal svoj pravi poklic, postal jezuit in misijonar. Umril je kot mučenec. Brez tiste »nesreče« bi se morda ne bil niti zveličal, nikar postal svetnik.

Še tako velika nesreča se lahko popravi, dokler človek živi, samo potruditi se mora in ne sme ostati pri samih željah, ampak pri trdnih sklepih

in dejanjih. Neuspehi nas učijo skromnosti in ponižnosti, previdnosti in marljivosti, pa tudi zaupanja v Boga.

* * *

Da, ako želiš uspeti, zaupaj v Boga in móli! Móli doma, zbrano móli pred poukom in po pouku. Gredoč v šolo rada stopi v cerkev, tudi takrat, če znaš vse predmete za tisti dan. Če imaš zjutraj čas, stopi kdaj k sveti maši, morda tudi k svetemu obhajilu. Tudi med učenjem se obračaj k Bogu za razsvetljenje. Bodi častilka svelega Duha Razsvetljevalca. Imej nad svojo pisalno mizico obešeno sliko ali vsaj sličico Jezusovega Srca ali Matere božje z Detetom, pa se na podobo večkrat pobožno ozri. Še v poznejši življenjski dobi ti bo ta slika druga, ker te bo spominjala na tvoje mladostne trude in napore, pa tudi na tvojo mladostno pobožnost.

Zaupaj tudi v Marijo! Kot kongreganistinja imaš za to še posebno pravico, saj si si izbrala Marijo za Zaščitnico in Mater. Dokler ti Marije ne boš zapustila, te tudi ona ne bo. In ona je Sedež modrosti! Tudi pri učenju ti bo zvesto, kakor mati, stala ob strani.

Kot kongreganistinja pa imej pri učenju lep namen: Zato študiram, da bom nekoč v jannosti kot izobraženka mogla veliko dobrega storiti, v božjo čast in v srečo ljudi. Ne úči in trudi se predosem zato, da bi ti nekoč bilo dobro in prijetno, ker nismo ustvarjeni zato, da bi v življenju imeli dobro, ampak da bi delali dobro.

Veliko sreče torej v drugem polletju! Želi ti je tudi

dr. Fr. Jaklič.

Silvin Sardenko

Sestrinska budnica

Sestre, kvišku! Dan je vstal.
Svetla luč nas k delu vodi,
luč življenje naše bodi!

Sestre, k Bogu! Brez molitve
blagoslova nima dan,
nima dneva božji stan.

Sestre, k delu! Saj brez nas,
saj brez vas bi delo eno
danes ne biló storjeno.

Sestre, kvišku! Marsikje
še meglice bi ostale,
če jih ne bi ve pregnale.

Sestre, k Bogu! Marsikdo
brez Boga bo šel po svetu,
če ne najde ga v dekletu.

Sestre, k delu. Marsikdaj
ena solza manjkrat kane,
če se vaša roka zgane.

Sestre, sestre! Naše delo
hoče Bog, ki daje moč,
preden pošlje temno noč.

Sestre, sestre! Délejmo,
preden trudne v sen nezdramen
nas zagrne grobni kamen:
vsem bodimo dobre! Amen.

Dijakinja Vlasta

(Poglavje iz romana »Deklica in njen demon«.)

Vlasto je iz sanjarjenja prebudil avto, ki je zdrčal po cesti in zahupal tik pred hišo. Odložila je šivanje in se dvignila z nizke, črno pobarvane skrinje iz jelovega lesa, ki so jo rabili za spravljanje umazanega perila. Niti malo si ni mogla misliti, kako dolgo je slonela nad gobo za krpanje nogavic. Samo bolečina v križu jo je opomnila, da bi bilo dobro, če neha.

Svetloba, ki je vse popoldne lila ko raztopljeno zlato skozi debele in napol motne šipe glavnih vrat, ji je laskajoče se božala kolena. Zdaj pa se ji je kljub temu nenadoma zazdelo, da je v tem malem prostoru med kuhinjo in obema sobama silno zatohlo. Rahel duh po mladem bukovju, ki ga je včeraj prinesla iz hoste, je vel s pletenega stojala za rože in jo vabil na prosto. Poleg tega pa se ji je zahotelo, da bi se vsaj nekoliko sprostila in stresla s sebe tisto bolešno razpoloženje, ki se ji je od časa do časa naselilo v dušo in jo težilo.

Sklenila je, da pojde v hosto. Toda kako bi odšla, da ne bi predramila očeta, ki je polglasno sopol v sobi in se v snu preobračal po postelji?

Okrnjena pokojnina bivšega žandarmerijskega narednika nikakor ni zadostovala za preživljanje petčlanske družine, ki niti svoje hiše ni imela. Poleg tega pa je še šolanje dveh otrok požrlo dokaj denarja. Zato se je gospod Gregor Lipovec, Vlastin oče, začel potegovati za različne, njemu primerne službe takoj potem, ko se je po svoji predčasni upokojitvi vrnil iz Južne Srbije, kamor je bil pred dvema letoma prestavljen po službeni potrebi, k svoji družini, ki je stanovala v dokaj veliki, pol ure od malega podeželskega mesta oddaljeni vasi. Končno se mu je po večmesečnem iskanju in molédovanju posrečilo, da so ga sprejeli za nočnega čuvaja pri tekstilni tovarni v mestu.

Od tedaj je moral vladati v tej mali hiši, ki je bila last Jurija Gostiča, trgovca in gostilničarja v sosednji, dokaj večji hiši, popoln mir zlasti v dopoldanskih urah, ki so gospodu Gregorju nadomeščale nočni počitek. Trdil je sicer, da mu ta čas spanja popolnoma zadošča, toda domači so zaradi obzirnosti do očeta, ki mu je naporna služba zelo slabila živce, po možnosti uredili tako, da tudi popoldne ni bilo v hiši prevelikega hrupa.

Toda Vlasto je kljub očetovemu spanju mikalo, da bi za nekaj časa neslišno izginila v gozd. V zvoniku cerkvice, ki je samevala na prijetni trati onkraj ceste, je ura odbila tri. Vlasta je vedela, da se mati, ki se ji ni prav videlo, če se je hči sama potikala po hosti, še manj pa v družbi študenta Lojzeta, ki je stanoval pri Gostičevih, ne bo vrnila pred četrto uro s sovedove njive, kamor je takoj po kosilu šla okopavat krompir. Tudi Viktor, Vlastin brat, ki je hodil v četrto šolo in se mu je vedno dobro zdelo, če se je mogel materi prilizniti na ta način, da je o sestri povedal kaj slabega, je po kosilu samo za pet minut sédel v kuhinji h knjigam, nato pa je pod pretvezo, da je sobota in da se danes že ne bo učil, nekam izginil. Nemara sta jo z Gostičevim Rudijem, ki se je pred dobrimi štirinajstimi dnevi vrnil od vojakov, mahnila čez polje proti grmovju, da bi s flobertom streljala srakoperje, ki so v velikih množinah gnezdili v trnjevi meji za njivami. Tako bi je ne mogel nihče opaziti, ko bi smuknila čez prašno cesto proti hribu, kjer bi se zgubila med gostim grmovjem in se predala sama sebi.

Zvila je zakrpane nogavice in zaprla košarico za šivanje, ki je komaj silšno zajččala, previdno postavila vse skupaj na pokrov zložljive pisalne mize in nato narahlo odprla vrata v svojo sobico.

Prepilih je zganil belo zaveso na oknu in zagnal v prostor omamni duh španskega bezga, ki je cvetel v gredi pred hišo. Poleg starinske postelje je bila v sobi samo miza s stolom in preprost univalnik. Nad njim je viselo dokaj veliko zrcalo in v živih barvah odražalo sliko z nasprotne stene, ki je predstavljala Kristusa na Oljski gori.

Med česanjem plavih las se je za trenutek zagledala v svoje okroglasto obličje, ki ga je nekoliko kazil preširoki nos in nerodno zrastle podočnik na levi strani zgornje čeljusti: celo tedaj, kadar se je smejala, ji je silil izza lepo zarezanih in začuda svežih ustnic. Pod sinjimi, nekoliko nejasnimi očmi (pri učenju je rabila naočnike) pa je migotal rahel odsev utrujenosti.

»Vse kaj drugega prej ko lepa si, uboga Vlasta!« si je dejala. Pogledala je v ogledalo in videla svojo vitko postavu. »Lepa nisem, postavna pa,« je vzdihnila, ko se je spomnila, kako mora včasih gredeč iz šole zardeti v občutku, da se na njej mude oči študentov. Neizrekljivo ji je bilo hudo, da se ne more pojaviti na cesti — tako si je vsaj domišljala — s tako ne-skrbnostjo kakor njene tovarišice, ki jih vsaj na videz nima nihče za mar, ker so pač dekleta, prav navadna dekleta brez vsakih pozornost vzbujajočih posebnosti.

Ne, Vlasta res še zdavnaj ni bila taka ko njene tovarišice, niti po svoji zunanosti, kaj šele po duši. V srcih le-teh je bilo vsaj na videz vse lepo in zravnano, ona pa je bila svet zase, poln protislovij in nerazumljivih skrivnosti, pravljčni svet z neba dotikajočimi se gorami hrepenenja in z vrtoglavimi prepadi obupa, svet z vrtovi najpopnejšega cvetja in s puščavami najobupnejše samote, svet, ki ni imel prav nič opraviti v navadnem svetu, ker ga ni tam nihče razumel in ki je bil zaradi tega izpostavljen zasmehu povsod, koder koli se je pojavil...

Kakor da bi se hotela znebiti neljube misli, je odložila glavnik in odšla iz sobe. Skozi kuhinjo, kjer so se okrog muholovca nad štedilnikom podili celi roji muh, je stopila na prosto. Zaklenila je vrata in skrila ključ na običajno mesto.

Obstala je pod košato jablano in z bežnim pogledom objela dvorišče. Na gnoju je nekaj sosedovih kokoši razkopavalo suho slamo, poleg drvarnice pa sta se na soncu igrali dve mladi mačici. Zlat metuljček se je poigraval v zraku in lastavice, ki so imele gnezdo pod napuščem, so zgovorno ščebetale nad Vlastino glavo. A deklica je bila gluha za vse to življenje in pogled ji je polzel proti Gostičevi hiši, kjer bi utegnil priti izza vogala nekdo, ki bi z njim tako rada spregovorila nekaj besed, čeprav samo bežnih in kratkih. Toda dvorišče je ostalo prazno in Vlasta se je spustila po peščeni poti proti cesti kakor človek, ki je izgubil poslednjo nado. Pod očetovim oknom je previdno stopila na pas trave ob hiši in po njej do grede, kjer je skozi žičnato ograjo utrgala velik cvet potonike, ki se je krvavo rdeče košatila na robu grede.

Iz Gostičevega »salona« so ji udarili na uho zvoki klavirja. Vlasta je ostro prisluhnila. Nekdo je mehanično in brez čuvstev igral Beethovenovo žalostinko »Sonata quasi una phantasia«.

»To je gospodična,« je z vso gotovostjo določila Vlasta, ki ji je bilo hudo, da ne igra nekdo drugi. O, kadar je sedel pri klavirju brat te gospodične, Gostičev najmlajši sin Pavle, in igral to skladbo, tedaj bi bila Vlasta po cele ure presedela na skrli pred hišo in poslušala in sanjerala,

dokler ne bi prišel kdo, ki bi jo prebudil iz sanj, iz teh lepih, v daljo koprnečih sanj...

Skrila je obraz v rdečo rožo, ki ji je žarela v roki, in debela solza ji je kanila iz oči med goste liste. Pod razkopenimi deščicami cerkvene strehe so se prerekali vrabci. Med skladovnicami drv po trati okrog cerkve pa so se skrivali otroci. Ko je stopila mimo žalostnega bogca na robu trate pri mostu, je opazila med njimi tudi svojega šestletnega brata.

»Kam greš, Lati?« ji je zaklical, ko jo je zagledal.

»Nikamor, Jakec,« mu je zatrdila, da ne bi morda silil za njo.

»Če res ne?«

»Pa prav zares! Kar tukaj ostani in se igray!« Poljubila ga je na čelo in ko je odhitel za drugimi, se je tudi ona obrnila in urno odšla čez travnik proti hosti.

Zgubila se je v mladem in dehtečem brezovju, ki se ko dolg jezik steza po hribu od tam, kjer se začnjenja pravi gozd, po vsej dolžini Gostičevega dela daleč v dolino. Globoko je zadihala. Gozd je bil njen najboljši prijatelj. Malo nad brezami je tako divji in neizmeren kakor hrepenenje Vlastine razbičane duše. Ko je v njej divjal najsilovitejši vihar, se je zatekla med ta mogočna debela, ki segajo s svojimi vrhovi visoko pod sinje nebo, in neprestano ponavljala verz iz Tagorejevih »Ptic selivk«: »Miruj srce, ta vélika drevesa so molitve!« Ob takih trenutkih je večkrat premišljala, če je to, kar jo tlači in vznemirja, njena lastna duša, ki hoče na prosto, ali duša sveta, ki z zapeljivimi sladkostmi trka na njeno srce, da bi vstopila.

In kakor nikdar, si tudi danes ni znala najti odgovora na vprašanje, ki jo je vznemirjalo. Jasna si je bila samo v tem, da je najbednejše bitje na svetu. Njena duša je bila polna grenkobe in žalosti.

Utrujena od prevelike duševne bolečine je scela legla na zobe v travo in v divji boli stegnila k molitvi sklenjene roke tako, da so se dlani bočile navzven. Iz srca ji je priklopela silna in vroča molitev in zdelo se ji je, da jo z občutjem gleda celo svišč, ki je s svojimi azurno modrimi očesci mežikal okrog nje.

»Gospod, ko stojim ob Tebi vsa bela in z rdečo rožo v rokah, ko me ogrinjaš s svojim plaščem Ti, moj Bog, ko gledam Tvoje sinje oči in ko se trenutek nato združijo najine ustnice v neslišen poljub, tedaj, Gospod, bi morali biti to zame najlepši trenutki. Toda ko pristopim vsako nedeljo k Tvoji angelski mizi, ne občutim vedno tega čara in tedaj, moj Jezus, sem vsa žalostna in begajo me silni dvomi. Kje je sreča? Če si sreča Ti in samo Ti, zakaj me ne osvobodiš vsega zemeljskega in me vse ne vzameš zase? Če pa je sreča on, človek, ki mi je tako blizu in vendar tako daleč, zakaj ne morem do njega? Gospod, usmili se dekleta, ki v prahu leži pred Teboj, in mu pokaži pravo pot. Saj je samo eno ali drugo, Gospod. Vmes je obup! Tako težko je breme, ki si ga naložil na moje rame! Odvzemi ga, Gospod, zakaj, glej, samo deklica sem, nežna in slabotna in nimam Simona, ki bi mi pomagal nesti križ.«

Rahel vetrič je majal zelene vrhove belih brez, da so listi šelesteli ono prastaro pesem o pomladi in ljubezni, skrivnostno pesem narave, ki jo je Stvarnik sam zbudil v vsakem živem bitju in ki je tako lepa in veličastna ko trpljenje vélikih duš in se ponavlja že od stvarjenja sveta vsako leto znova in se bo spovračala vsevdilj, dokler bo na tem svetu trpel en sam človek in bo koprnelo eno samo drevo...

(Nadaljevanje.)

Pobarvana

Po ulici je šla sodobna mati s svojo 4letno hčerko, ki je živahno govorila z mamo. Otrokovo čebljanje še tako godrnjavega in sitnega človeka nekako prevzame, da ga pogleda. Mnogo ljudi je pogledovalo tega otroka. Toda kaj sem opazil? Z glavo so nekateri zmajevali kot bi hoteli reči: Ubog otrok, ker imaš tako čudno mater!

Ta 4letna deklica je bila po vsem obrazu »lepotično« pobarvana. Otrokovo naravno lepoto je mati skvarila. Zdi se, da bo otrok tedaj, ko se bo samega sebe že bolje zavedel — imel že star skvarjen obraz. Barvila so razjedala mlado in mehko kožo, kot da bi se strašna kozava bolezen kdaj pasla na mladih ličicah. Upravičeno so zmajevali z glavo...

Morda bo pa prav, če še to povem: Že dolgo je hrepnela biti izredno lepa. Ne vem, zakaj. Zato najbrže ne kot oni dve od »Malih ubogih sester«, o katerih govori pisatelj Axel Munthe v knjigi San Michele, ki sta zbirali darove za uboge starčke in bolnike, češ da stare in nelepe sestre niso za zbiranje darov. Ti dve pa sta bili nenavadno lepi, pa tudi polni šegavosti in dobre volje sta bili, kot so navadno dobre sestre.

Tudi naša kandidatinja »lepote« ni bila ravno puščobna. Rada je pokramljala v prepovedanem času in tudi na svetem kraju. Kodri so ji mahal preko ušes in razigran smeh je prijetno donel med tovarišicami. Toda te lepote ji še ni bilo zadosti. Hotela je »po svoje« še več! In prilika se je ponudila: Nastopila bo na odru! Vlogo modistke bo imela. Da bi jo tedaj videli in slišali, koliko skrbi je imela, kako se bo vendar vsa preoblikovala in — pobarvala z umetnim barvilom svoj naravno lepi obraz.

Po tem nastopu se je včasih — vsaj nekoliko še barvala, samo da bi bila lepa. Pa si je nekoč zelo močno pordecila svoje ustnice. Vsako žlico juhe je pri kosilu z veliko muko ponesla v usta. Toda barvilo se je kljub skrajni previdnosti vendar skvarilo in ustnice so postale naravnost — grde! O, ti spak, kakšna vam je bila! Smeha in tudi besednega zbadanja ni zmanjkalo pri tovarišicah.

Ali je pozneje še kdaj hotela biti »po svoje« lepa, ne vem.

K starejšim damam, ki si svoj obraz zdneva v dan »mladijo« z barvili, pa kar ne upam poseči. Zakaj preveliko spoštovanje imam do njih. In če bi tega ne imel, bi me morda še ploha strašne nevolje in neotesanosti zadela. Zato bom raje tiho. Da se pa marsikatero mlade gospe rade barvajo po receptu »večne mladosti«, je javno znano, kaj ne? Toda nikar ne smete misliti, da bi mogla veljati za nje in za podobne evangeljska beseda: Pobeljeni grobovi.

Lepih naravnih cvetlic — ne barvamo. Tudi lepega marmorja ne slikamo. Le naravno lepe obraze z barvili kvarijo! Ali ni to čudno?

Sedaj pa je čas, da tudi to povem: Nikar ne misli, da je to barvanje obrazov in las in oči ter nohtov — sodobna iznajdba in moderen izum. Kaj še! Že davno, davno so to znali in poznali. Afrikanski škof sv. Ciprijan piše v svojem spisu »O padlih« v 6. pogl.: Ženske so lepotičile obraz, pačile oči, ki jih je božja roka naredila, lažnivo barvale lase...«

V tisti dobi torej so znali vse to, kar se sedaj kot nekaj novega predstavlja. Ali pa tudi veste, kaj je pomenilo tedaj — v 3. stol. po Krist. — za rimske dame tako pačenje obrazov, ko so popravljale delo božjih rok? — Propad! Ali ne gre tudi sedanje ženstvo v svoj propad?

In res, tudi med katoliškimi kristjanami so bile, ki so dušno in telesno propadale: dušno, ko so izgubile posvečujočo milost zaradi odpada od vere in grešnega življenja, telesno pa, ker se vse nenaturno na človeku maščuje. Pa še sv. Ciprijana poslušajmo, kaj pravi v 50. pogl. »O padlih«: »Ti, ki barvaš svoje lase, vsaj zdaj iz žalosti nehaj! Ki s črnim praškom delaš črte okrog oči, vsaj zdaj s solzami umij svoje oči!... Če bi koga svojih dragih izgubila s smrtjo, bi milo vzdihovala in jokala ter ne bi lepoticila svojega obraza, bi zamenjala obleko, ne bi negovala las itd.«

Morda boš rekla, da je vse zgornje — starokopitno. Res, tako starokopitno je kot je barvanje obraza — starokopitno, ker nič novega ni pod soncem. Drugo pa je, katero naziranje je bolj pametno in koristno ter bolj skladno z božjo voljo? Gotovo to, da pustimo mlad obraz — naravno cveteti! Da jasnost oči ne kvarimo in da častitljivi starosti pustimo srebrnočiste lase kot dragoceno pokrivalo plemenitega obraza.

In ali ni to tudi najbolj higiensko, če pustiš svoj obraz nedotaknjen z raznimi mažami, da koža lahko naravno diha, ko bi pod toliko »barvano oviro« ne mogla?!

Sicer pa naj splošno velja: Hoja za »najnovejšo pariško modo« je nevarna, zakaj marsikatera lahko postane preveč — **p o b a r v a n a !**

V. D.

Mara

NA JUGU

Katarina je dvignila nos kar mogoče visoko. »Kako vam je všeč moja vzgoja, gospodična Faller?«

Dottore Morotti je planil pokonci, pograbil časopise in hčerkica jo je dobila po nosu, še preden se je prav zavedela. »Pavliha! Zdaj pa pusti, da odidejo resni ljudje na delo!«

»Kakor da je gospodinjstvo pri mojem očetu otroška igra! Tudi jaz imam dolžnosti!« In navihanka je potresla težki sveženj ključev.

»Na delo!« in že jo je odpihnilo.

No in zdaj Mara stoji v delavnici dottore Morottija, plašno, skoraj v svetem spoštovanju. Prostor je bil zelo velik kakor vsi drugi, toda visoke knjižne police, razstavljene vse križem, velikanske mize s težkimi pofianti, oblazinjene klopi in sedeži ter dve veliki pisalni mizi so ga delali udobnega.

»Strah me je,« je rekla Mara boječe. »Vse je videti tako učeno!«

»Prostor je pač kot vsi drugi. Prav tako bi v njem lahko bival kak puhloglavec.«

Mara je pomislila. »Rekla bi, da okolica razodeva duha in okus stanovalca.«

»Navadno res. Kjer pa v istem prostoru prihaja in gineva mnogo rodov — glejte, tale del knjižnice je najstarejši — reči hočem, kjer rodovi prihajajo in odhajajo, tam je med njimi že ta ali oni, ki ne spada vanj in ki bi si ga ali ne naredil ali pa naredil drugače. Le pogum! Vsako delo ima svojo vrednost. Ta pisalna miza je za vas; pisalni stroj je tik nje. Mnogo sreče v vašem kraljestvu!«

»Bog daj!« je vzdihnila Mara, rdeča in vroča.

Kmalu je bilo slišati le še doktorjev glas, ki je počasi narekoval, tu in tam zastal in razmišljal, pa spet naglo in hlastno nadaljeval, vmes pa je pel stroj. Mari so se sprva tresla kolena in prsti. A kmalu je opazila,

da lahko dohaja, in se je umirila. Končno je sama postala del stroja in delala nezmotljivo in zanesljivo kakor stroj sam.

Torej bo šlo! Mara si je oddahnila; oči so ji žarele. Če si zastavljeni nalogi kos, se ti dviga srce in jeklení moč.

Popoldne pa sta Katarina in Mara v svojih belih oblekah mladi, sveži in razigrani stali na marmornem stopnišču pred vhodom v palačo in čakali na Battisto in gondolo. Ob pasu sta imeli rože; dottore Morotti ju je bil z njimi presenetil pri kosilu.

Katarina je vzdiknila: »Fino, očka, in tako dalje — vsak dan! Rože, gospodična Faller, so namreč pri nas redek užitek; saj je prostora za vrtove tako malo.«

Tako sta se torej zdaj okrasili z rožami in bili zelo zadovoljni sami s seboj.

Mara je z blestečimi očmi srkala lepoto okolice. Po svetli mokri gladini so drseli vsakovrstni čolni, na kipeče palače s kamnitimi čipkami, navidez rastoče iz same vode, je lilo sonce; ves prizor je bil tako pestro živahen, tako čudno nenavaden in pravljíčno lep.

»Venecija, kraljica morij, pozdravljam te!« je Mara radostno viknila, kajpada malce teatralično, se spela na prste in že so rože odletele v visokem loku.

Niso pa priletele v valove lagune, dasi so bile namenjene njim v počaščenje, kaj še, zadele so gondolo, ki je prav tedaj drsela mimo in padle v njej slonečemu mlademu gospodu pred noge, kakor da veljajo njemu.

Hlastno je segel po njih, začuden vstal in ves osupel zastrmel v lepo roko, ki mu jih je poklonila. Kdo ve kako duhovit ni bil videti z odprtimi usti in velikimi, belo blestečimi zobmi.

In že je priletel do njega drugi šopek, to pot naravnost v obraz, tako da so se mu odprta usta glasno zaprla. Mladi gospod je ujel tudi ta drugi šopek; a preden se je spet zravnal, je bila njegova gondola že precej naprej. Da je njegov čolnar prejel proseč znak, naj za božjo voljo hiti naprej, mladi gospod ni mogel slutiti; pa tudi odločnega »Avanti!« ni slišal.

Čolnar pa je stal in se muzal. Ko ga je mladi gospod razburjeno napadel s celo ploho vprašan in s kretnjami živahno kazal nazaj, je samo z rameni skomizgnil in se odrezal: »Ne razumem angleščine.« Seveda najbrž še pomislil ni, da se je mladi gospod potrudil z vso svojo italijanščino. S krepkimi sunki je gondola hitela dalje, da sta lahkomiselni metalki rož kmalu izginili.

»Katarina, za božjo voljo!« Mara je bila bleda, da ji je kar sapo zaprlo.

»Tako veličastno neumen je bil videti, ko ga je zadel vaš šopek, Mara Faller — zakaj mu pa še jaz ne bi dala svojega?« Katarina se je smejala kakor škrat in plesala po spolzkih stopnicah, da se je Mara zares ustrašila.

»Saj boste padli, pazite vendar!«

»Ah kaj, to bi bila samo nova žrtev, da počasti lepoto naše Venecije.«

»Kakšna lahkomiselna stvarca ste!« se je kregala Mara. »Le kaj si bo tisti možek mislil!«

»Tujec s svetlo slamnato grivo in konjskimi zobmi? Da so pač mlade beneške dame zelo ljubeznive! Le nikar ne delajte tako strogega obraza, Mara Faller, prav nič se vam ne poda.«

In zdaj se je morala smejati še Mara. Pravkar pa je tudi gondola z Battistom zdrsnila okoli vogala in gospodar je prihajal po stopnicah.

»Oprostita mi, mladi dami, da sta me morali čakati; zatopil sem se v časopise.«

Hinka

Idealna smola

Tako kakor sem se jaz smučala tisto nedeljo, se pa gotovo še nobena ni. V soboto smo se zmenili, da gremo smučat na Veliko Planino. Ob 6. uri naj bi se dobili na kolodvoru. V nedeljo sem vstala že ob štirih. Mama mi je pomagala nadevati kruhke. Pomaranče in jabolka so težile malo enodneвно torbico. Kruhke sem še komaj »zbasala« vanjo. Rezervna jopica, ki sem jo mislila vzeti za slučaj hudega mraza s seboj, je morala ostati doma. Čaj, ki ga imam nad vse rada in ga je mama nalašč za mene skuhalo tisto jutro, je ostal nedotaknjen, zakaj ura je hitela in je bila že pet in deset minut, ko sem sopihala proti kolodvoru z nahrbtnikom na hrbtu, dilcami in palicama na ramah. Na kolodvoru nisem videla nobenega znanega obraza. »Gotovo sem prva,« si mislim in stopim na prag, da počakam. Medtem ko zaman čakam, se spomnim, da bi bilo dobro, če kupim karto, da bi potem ne hiteli in ne zamudili. Kupila sem povratno karto. Sedaj šele se spomnim in pogledam na uro. Bila je tri četrt na pet. Vlak je torej že odšel! Zato nikogar na kolodvoru! Kako sem prišla tistikrat domov, tega sama ne vem; pač pa, da sem vso tisto nedeljo po maši prespala in da imam še danes v žepu neuničeno nedeljsko karto za Kamnik.

Breda

Višek tovarištva

Zadnjič me je obiskala prijateljica Jelka. Že precej časa se nisva videli, zato se je razvil kmalu kaj živahen pogovor. Beseda se je sukala seveda tudi okrog šole in profesorjev in nazadnje sva pričeli obujati vesele in žalostne spomine na leta nižje gimnazije in osnovne šole. Jelka je pripovedovala:

»V osnovni šoli sem bila precej boječa, tako nasproti učiteljici, kakor tudi nasproti součenkam, katerim sem se zelo bala zameriti. Nekatero so znale to mojo plahost izrabiti in so me dobile popolnoma pod svojo »komando«. Posebno oblast nad menoj si je pridobila moja soseda Ada. Tako se je nekega dne zgodilo, da je Ada v šoli opazila, da nima s seboj ročnega dela. Obrnila se je k meni:

»Jelka, posodi mi svoje ročno delo!«

»Ali ne vidiš, da ga rabim sama?«

»Kaj za to, saj se lahko skriješ med uro pod klop.«

Dala sem ji brez ugovora svoje ročno delo in zlezla pod klop. Prišla je učiteljica. Klicala nas je po imenih in redovala naše delo. Ždela sem v svojem skrivališču in se zelo bala. Učiteljica je poklicala Ado. Ta je mirno vstala, šla na oder in pokazala moj prtič. Gospodična je klicala dalje. Ždelo se mi je, da se imena vlečejo v neskončnost.

»Slokan Jelka!«

Stresla sem se. Ves pogum mi je upadel, nisem si upala priti izpod klopi. Učiteljica je še enkrat ponovila moje ime. Dvignila sem se rdeča in preplašena.

»Kje imaš ročno delo? Zakaj se skrivaš pod klopjo?«

Molčala sem in se ozirala na Ado. Ta je gledala v tla. Planila sem v jok.

Dobila sem kazen. Pisala sem dvajsetkrat: Če pozabim ročno delo, se moram opravičiti. Potem sem dala podpisat mami.

Prišel je konec leta in razkropile smo se po različnih gimnazijah. Ada je šla na klasično. Nekaj tednov po začetku šole sem jo srečala na ulici. Nasmehnila sem se in jo hotela pozdraviti. Obrnila se je ponosno vstran, kot da me ne pozna. Na oni gimnaziji namreč niso več imele ročnega dela.«

ANEKDOTA

Ora et labora!

Indijanska legenda pripoveduje, da so šle tri mladenke v bambusov gozd. Nenadoma so zazrle pred seboj krvoločnega tigra. Preplašile so se, da jim je sapa zastala v grlu. Kaj naj store? Prva je bila mnenja, naj se kar vdajo v usodo. Smrt

je gotova, vsak rešilni poizkus je tvegan. Druga je pokleknila na tla in dvignila roke k molitvi: Edino veliki Duh jih more rešiti. Tretja pa si je sezula opanke, pogledala proti nebu in junaško velela: »Plezajmo na drevo!« Tale tretja je ravnala po božji volji, ker se je držala pravila: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

NASVETOV BI RADE

T. K., Ljubljana. Večkrat gledam pogrebe v našem mestu. Reveže pokopavajo kar v črnih, zaprtih vozovih. Spremlja jih le en sam duhovnik in pogrebno pesem jim poje le par zvonov, pa še ti kratko, kot da se jim zdi škoda glasov za ubožca. Bogate pa vozijo v odprtih vozovih, duhovniki so natrpani v kočiji, zvoni z vsemi zvonovi, ker je to pogreb »prve vrste«. — Ta socialna neekakost me dirne. Zakaj dela Cerkev razliko med reveži in bogatini? —

Zamenjujete zunanji pomp z liturgičnim cerkvenim pogrebom. Prvega oskrbuje Pogrebni zavod po naročilu, drugi je pa predpisan po cerkvenem obredniku. Cerkev zahteva, da se vsak vernik, ki je član Cerkve, pokoplje po obredu, ki je za vse enak. Najsi je umrla še tako reven, duhovnik ga mora pokopati tudi zastonj po določenih predpisih. Zunanji pomp pa je privatna zadeva. Kdor hoče imeti večji pomp, naj plača. Pri tej »plači« pa odpade na duhovništvo razmeroma najmanjši del. Vse to zunanje spremstvo je pri nekaterih znak pietete, pri drugih pa premoženjskih razmer. Ni pa s tem rečeno, da je bil mrlič, ki ima pogreb »prve vrste«, tudi prvovrsten kristjan. Koliko je s takimi pogrebi pomagano duši, je drugo vprašanje. Ta zunanja, navidezna neekakost, naj vas ne moti. Saj veste, kako je pel Gregorčič: »Enakosti ni pri ljudeh, enakosti ni na grobeh, enakost je — v grobu.« Tam imata pa bogatin in revež enako fotografijo. Kako je pa onstran groba, vam lepo pojasni zgodba o bogatinu in siromašnem Lazarju.

D O P I S I

Ljubljana. Danes se oglašamo v »Naši Zvezdi« tudi mi, članice višje Marijine kongregacije v stolnici. Čez sedemdeset nas je vseh. Mnogo, kaj ne? Posebno, če vam povemo, da smo samo dijakinje višje gimnazije. Vse smo in hočemo biti dobre kongreganistinke. Zato se rade udeležujemo naših sestankov in shodov. Pri nas namreč sestanke in shode ločimo. Kadar je shod, in ta je vsakih štirinajst dni, nam govori voditelj g. dr. Klinar in tedaj molimo tudi litanije Matere božje in po-

jemo. Sicer imamo pa sestanke. Tedaj imajo besedo načelnice odsekov: misijonskega, evharističnega in aktualnega s karitativnim. Načelnice preskrbe za primerna predavanja, s katerimi nas navdušujejo za misijone na tujem in doma, bude v nas evharistično življenje in nas seznanjajo s sodobnimi aktualnimi vprašanji. Pa kmalu bi pozabila omeniti še dramatski odsek. Načelnica tega odseka skrbi za igre in podobne nastope. Toda letos se dramatski odsek ni mogel še z ničemer postaviti, kajti naš oder je bil do zdaj ves razkopan; popravljali in preurejali so ga. Pa ne le oder, vso kongregacijsko sobo so letos preuredili. Pri vsakem sestanku nas kaj novega v njej presenetijo. Soba je na novo pobeljena, pod nogami se svetlika nov pod, novi stoli se blešče, skratka, vse je novo in lepo. A najlepše? Najlepši je pa novi marmornati oltar, na katerem se dviga zlat kip naše ljube Gospe. Od strani Jo razsvetljuje svečnik z majhnim reflektorjem. Pod Njo dehte cvetice. Vse je tako lepo, moderno, pa vendar pristrčno in domače. Zdi se nam, da Marija stega roke v objem, da nas hoče vse pod svojim zlatim plaščem varovati pred kačo, ki se ji zviža pod nogami, in nas voditi in dvigati tja, kamor je uprt njen ljubeči pogled. Marija je resnična voditeljica naše kongregacije in Njej se tudi v vsem priporočamo.

Razen pri sestankih se zbiramo tudi vsak prvi petek v Alojzijevišču k skupni sv. maši in obhajilu.

Na »Našo Zvezdo« smo skoraj vse naročene in jo z veseljem prebiramo. Posebno letos smo je vesele, ker vsebuje toliko zanimivega.

Še mnogo bi imele povedati, pa zaenkrat končamo. Oglasile se bomo kmalu spet in vam bomo pisale, kako smo slavile 25 letnico stolne kongregacije in kakšno je naše kongregacijsko življenje.

Vsem kongreganistinjам pošiljamo iskrene sestrške pozdrave!

UREDNIKOVA LISTNICA

Vsem dopisnicam: Novo leto vas je nekoliko razgibalo. Hvala za prispevke! Vse pride na vrsto počasi, dasi opiljeno. Zelo radi bi slišali kak glas iz Maribora, Kranja in drugih zavodov. Naj vas zbudi prva pomlad iz zimskega spanja!

Celje: Za to številko prepozno!

Risarka: Vinjete so dobrodošle. Kar pošljite!

»Naša Zvezda«, list za dijakinje. Izdaja jo škofijsko vodstvo DMK v Ljubljani (predstavniki in odgovorni urednik dr. T. Klinar). Izhaja dvakrat na mesec in stane za skupna naročila letno 7 din. za ločene naslove 8 din. Uprava je v Streliški ulici 12/II (Ljudski dom). Prispevki naj se pošiljajo na uredništvo (Poljanski nasip 52). Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Karel Čeč).